

Стислий звіт
про аналіз фітосанітарного ризику, проведений по відношенню до
шкідливого організму - борщівника Сосновського (*Heracleum sosnowskyi*)

Робочою групою Держветфітослужби України проведено аналіз фітосанітарного ризику (далі АФР) з метою визначення чи відповідає рослина – борщівник Сосновського (*Heracleum sosnowskyi*) критеріям карантинного організму (та/або регульованого не карантинного шкідливого організму та можливого включення його до Переліку регульованих шкідливих організмів.

АФР проведено на підставі:

- Закону України «Про карантин рослин» статті: 7, 15, 17, 25;
- Міжнародної конвенції про захист рослин;
- стандартів Європейської і Середземноморської організації карантину і захисту рослин (далі ЄОКЗР);
- Міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів (№ 2 «Структура аналізу фітосанітарного ризику», № 11 «Аналіз фітосанітарного ризику для карантинних шкідників, зокрема аналіз ризику для навколишнього середовища та ризику, що завдається живими модифікованими організмами», № 21 «Аналіз фітосанітарного ризику для регульованих не карантинних шкідників»).

Умови проведення АФР визначені в «Положенні щодо здійснення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів» затвердженого Наказом Мінагрополітики України від 11.06.2012 р., №339.

Під час проведення АФР робочою групою дотримувались умови та вимоги цього Положення так як воно на сьогодні є єдиним законодавчо затвердженим документом щодо проведення АФР на національному рівні.

Крім цього, було враховано досвід проведення АФР по *H. sosnowskyi* робочою групою експертів ЄОКЗР у 2009 році, а також використано підбір кліматичних умов для країн членів ЄОКЗР (в т. ч. України) та літературні і інтернет джерела вказані в цьому АФР.

З метою встановлення в яких саме областях України та як широко поширений борщівник Сосновського, у 2014 році фітосанітарним інспекціям та фітосанітарним лабораторіям було доручено провести обстеження територій всіх областей з метою виявлення рослин борщівника Сосновського.

Членами робочої групи також використовувалась комп'ютерна програма ЄОКЗР - CAPRA (Computer Assisted Pest Risk Analysis). З її допомогою додатково було досліджено можливість набуття *H. sosnowskyi* характеристик карантинного шкідливого організму або регульованого некарантинного шкідливого організму.

Всі етапи проведеного АФР (відповідно до Положення), включаючи кліматичні карти та карту розповсюдження *H. sosnowskyi* в Україні викладено в Звіті, який затверджений членами робочої групи.

Загальний висновок проведення АФР такий:

Вид - *Heracleum sosnowskyi* (борщівник Сосновського) не відповідає характеристикам карантинного шкідливого організму або регульованого некарантинного шкідливого організму для зони АФР (України) і не може бути включений до національного Переліку регульованих шкідливих організмів.

Цей АФР за необхідності може бути переглянутий відповідно до чинного законодавства. Перегляд можливий у таких випадках:

- ✓ *отримання нової підтвердженої інформації щодо статусу шкідливого організму - *H. sosnowskyi* в ЄОКЗР, ЄС та інших країнах;*
- ✓ *отримання від країни-імпортера об'єктів регулювання обґрунтованого запиту на перегляд чинних фітосанітарних заходів;*
- ✓ *неодноразове виявлення *H. sosnowskyi* в імпортних і/або експортних партіях об'єктів регулювання в результаті їхнього огляду та фітосанітарної експертизи;*
- ✓ *визначення нового ризику від *H. sosnowskyi* за допомогою наукових досліджень;*
- ✓ *встановлення на національному чи міжнародному рівні обґрунтованих суттєвих економічних наслідків впливу *H. sosnowskyi* на рослини, с/г виробництво, міжнародну торгівлю, тощо.*

**Департамент фітосанітарної безпеки
Держветфітослужби України**

м. Київ 2015